

Διαγώνισμα Α' Λυκείου

ΚΕΙΜΕΝΟ

2.2.1 – 4

[1] Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.

[2] Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

[3] Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὡστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

[4] Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, Ἱστορία 5.32.1-4

Τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ καλοκαίρι αὐτό, οἱ Ἀθηναῖοι κυρίεψαν με πολιορκία τὴν Σκιώνη. Σκότωσαν ὅλους τοὺς στρατεύσιμους ἄντρες, υποδούλωσαν τὰ γυναικόπαιδα καὶ ἔδωσαν τὸ ἔδαφος στους Πλαταιεῖς γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ. Ἐφεραν πίσω στὴν Δῆλο τοὺς κατοίκους τῆς, ἐπειδὴ ἐπηρεάστηκαν ἀπὸ τὶς συμφορὲς ποὺ εἶχαν πάθει καὶ θυμῆθησαν ἕναν χρησμό τοῦ θεοῦ στους Δελφοὺς. Οἱ Φωκεῖς καὶ οἱ Λοκροὶ ἀρχισαν πόλεμο. Οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ποὺ ἦσαν πια σύμμαχοι, πῆγαν στὴν Τεγέα γιὰ νὰ τὴν ἀποσπᾶσουν ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἦξεραν ὅτι ἦταν σημαντικὴ πολιτεία καὶ νόμιζαν ὅτι, ἀν προσχωροῦσε, τότε καὶ ἡ υπόλοιπη Πελοπόννησος θὰ ἐρχόταν με τὸ μέρος τους. Οἱ Τεγεάτες ὁμῶς, εἶπαν, ὅτι δὲν θὰ κάνουν τίποτε ἐναντίον των Λακεδαιμονίων καὶ οἱ Κορίνθιοι, οἱ ὁποῖοι ἕως τότε εἶχαν ἐπιδείξει μεγάλο ζήλο, χαλάρωσαν τὴν δραστηριότητά τους καὶ ἀνησύχησαν μήπως καμιὰ ἄλλη πολιτεία δὲν προσχωρήσει στὴν παράταξή τους.

Την ίδια εποχή οι Μήλιοι κατόρθωσαν, πάλι, να κυριέψουν ένα μέρος του αθηναϊκού περιτειχίσματος όπου ήσαν λίγοι φρουροί. Μετά απ' αυτό πήγε και άλλος στρατός από την Αθήνα με αρχηγό τον Φιλοκράτη του Δημέου και η πολιορκία έγινε στενότερη. Έγινε και κάποια προδοσία και οι Μήλιοι αναγκάστηκαν να παραδοθούν στην διάκριση των Αθηναίων, οι οποίοι σκότωσαν όλους τους ενηλικίους Μηλίους που έπιασαν και υποδούλωσαν τα γυναικόπαιδα. Αργότερα, έστειλαν πεντακόσιους αποίκους και τους εγκατέστησαν στο νησί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδοθεί στα νέα ελληνικά το παρακάτω απόσπασμα : «Έν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... τήν πόλιν».
(Μονάδες 30)

B1. Ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου μετά τη νίκη του στους Αιγός ποταμούς; Να σχολιάσετε τις κινήσεις του.
(Μονάδες 10)

B2. Ποια η απήχηση της είδησης της συμφοράς στους Αθηναίους; Ποια τα μέτρα εναντίον της απειλής; Σχολιάστε τα.
(Μονάδες 10)

B3. Είχαν λόγο οι Αθηναίοι να φοβούνται για αντίποινα μετά την ήττα τους στους Αιγός ποταμούς; Για την απάντησή σας να αξιοποιήσετε τόσο τα αρχαία όσο και τα μεταφρασμένα χωρία.
(Μονάδες 10)

B4. α. i) Να συνδέσετε τις παρακάτω λέξεις με ετυμολογικώς συγγενείς λέξεις του πρωτότυπου κειμένου : ανάστατος, ύφεση, πληροφοριοδότης, ιστορία, διάγγελμα, απώλεια, κράτος, αδόκητος.
(Μονάδες 5)

ii) Με βάση το ρήμα ἀπέπεμπεν να σχηματίσετε πέντε ομόρριζα ουσιαστικά (απλά ή σύνθετα) και να γράψετε δύο προτάσεις από αυτά στη νέα ελληνική.
(Μονάδες 5)

B5. α. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται παρακάτω :

- i. έπεσκεύαζεν : γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής αορίστου μέσης φωνής
- ii. ἀπέπεμπεν : β' ενικό πρόσωπο υποτακτική αορίστου ενεργητικής φωνής
- iii. έσεσθαι : τον ίδιο τύπο στον Ενεστώτα
- iv. ύπεδέχοντο : τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο μέσης φωνής
- v. παρασκευάζειν : το απαρέμφατο αορίστου

(Μονάδες 5)

β. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται παρακάτω :

- i. πόλιν : αιτιατική ενικού
- ii. τινά : γενική ενικού
- iii. λιμένας : γενική πληθυντικού
- iv. νυκτός : δοτική ενικού

v. ναῦς : δοτική πληθυντικού

(Μονάδες 5)

B6. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου :

- Άλκιβιάδη
- Καταλιπών
- ὑποσπόνδους
- εὐτρεπίζειν
- οἷα

(Μονάδες 10)

B7. Να εντάξετε τα παρακάτω έργα σε κατηγορίες (ιστορικά, σωκρατικά, διδακτικά) σύμφωνα με το περιεχόμενό τους :

1. Οικονομικός
2. Συμπόσιον
3. Πόροι ή Περί Προσόδων
4. Ελληνικά
5. Κύρου Παιδεία

(Μονάδες 10)

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

2.2. 1- 4

[1] Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.

[2] Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

[3] Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶσ διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διήκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίουσ τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίουσ καὶ Τορωναίουσ καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺσ τῶν Ἑλλήνων.

[4] Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε τοὺς τε λιμένασ ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸσ καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰσ ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡσ εἰσ πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ξενοφόντος Ελληνικά 1.2.30-32

Ο Λύσανδρος μετέφερε τα πλοία και τους αιχμαλώτους και όλα τα άλλα στην Λάμψακο, είχε συλλάβει μάλιστα και άλλους από τους στρατηγούς και μεταξύ αυτών και τον Φιλοκλή και τον Αδείμαντο. Και την ίδια μέρα της επιτυχίας του έστειλε στην Λακεδαίμονα τον Θεόπομπο τον Μιλήσιο πειρατή για να αναγγείλει τα γεγονότα, ο οποίος έφτασε σε τρεις ημέρες και έφερε την είδηση. Μετά από αυτές τις ενέργειες συγκάλεσε συνέλευση των συμμάχων και τους έθεσε ως θέμα να αποφασίσουν για την τύχη των αιχμαλώτων. Στην συγκέντρωση ακούστηκαν πολλές κατηγορίες εναντίον των Αθηναίων και για όσες παραβιάσεις του πολεμικού δικαίου είχαν ήδη διαπράξει και για όσα είχαν με ψηφοφορία αποφασίσει να κάνουν, αν νικήσουν στη ναυμαχία, να κόψουν δηλαδή το δεξί χέρι όλων όσοι θα αιχμαλωτιζόνταν, και επειδή, όταν κατέλαβαν δύο τριήρεις, μια Κορινθιακή και μια Ανδριώτικη, πέταξαν όλο το πλήρωμά τους στη θάλασσα. Και ήταν ο Φιλοκλής ο στρατηγός των Αθηναίων που διέταξε την εκτέλεση τους. Διατυπώθηκαν και άλλες πολλές κατηγορίες εναντίον τους και τέλος αποφασίσθηκε να σκοτώσουν από τους αιχμαλώτους όσους ήταν Αθηναίοι εκτός από τον Αδείμαντο, γιατί ήταν ο μόνος στη συνέλευση που εναντιώθηκε στο ψήφισμα για το κόψιμο των χεριών των αιχμαλώτων · όμως κατηγορήθηκε από κάποιους, αργότερα, ότι πρόδωσε τον στόλο. Και ο Λύσανδρος αφού πρώτα ρώτησε τον Φιλοκλή, [ο

οποίος έριξε στη θάλασσα τους Ανδρίους και τους Κορινθίους] τί αξίζει να πάθει αφού ήταν αυτός που ξεκίνησε τα εγκλήματα πολέμου εις βάρος Ελλήνων, τον κατέσφαξε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδοθεί στα νέα ελληνικά το παρακάτω απόσπασμα: « Έν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.»

Μονάδες 30

B.1. Ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου μετά τη νίκη του στους Αιγός ποταμούς; Να σχολιάσετε τις κινήσεις του.

Μονάδες 10

B.2. Ποια η απήχηση της είδησης της συμφοράς στους Αθηναίους; Ποια τα μέτρα εναντίον της απειλής; Σχολιάστε τα.

Μονάδες 10

B.3. Είχαν λόγο οι Αθηναίοι να φοβούνται για αντίποινα μετά την ήττα τους στους Αιγός ποταμούς; Για την απάντησή σας να αξιοποιήσετε τόσο τα αρχαία όσο και τα μεταφρασμένα χωρία.

Μονάδες 10

B.4.α. i) Να συνδέσετε τις παρακάτω λέξεις με ετυμολογικώς συγγενείς λέξεις του πρωτότυπου κειμένου: ανάστατος, ύφεση, πληροφοριοδότης, ιστορία, διάγγελμα, απώλεια, κράτος, αδόκητος.

Μονάδες 5

ii) Με βάση το ρήμα ἀπέπεμπεν να σχηματίσετε πέντε ομόρριζα ουσιαστικά (απλά ή σύνθετα) και να γράψετε δύο προτάσεις από αυτά στη νέα ελληνική.

Μονάδες 5

B.5. α) Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται παρακάτω:

α) ἔφυγον : γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής του ίδιου χρόνου

β) ἀπέπεμπεν: β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου

γ) ἔσεσθαι: τον ίδιο τύπο στον αόριστο

δ) ἀποχωῶσαι: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

ε) παρασκευάζειν: το απαρέμφατο αορίστου

Μονάδες 5

B.5. β) Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται παρακάτω:

- ασφάλειαν: αιτιατική πληθυντικού
- τινά: γενική ενικού
- άποπλεύσας: γενική πληθυντικού
- νυκτός: δοτική ενικού
- ναῦς: δοτική πληθυντικού

Μονάδες 5

B.6. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου :

- ὑποσπόνδους
- τῶν Ἀθηναίων
- τῶν ἐπιτηδείων
- Λάκωνα
- οἷα

Μονάδες 10

B.7. Να εντάξετε τα παρακάτω έργα σε κατηγορίες (ιστορικά,σωκρατικά,διδασκτικά) σύμφωνα με το περιεχόμενό τους.

1.Οικονομικός

2. Συμπόσιον

3. Πόροι ή Περί Προσόδων

4. Ελληνικά

5. Κύρου Παιδεία